

УДК 687-1

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У СУЧАСНОМУ ОДЯЗІ

Фещенко Інна

**Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та
безпеки життєдіяльності Чистякова Людмила Олександрівна**

*Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені
Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна*

В статті охарактеризовані інноваційні текстильні матеріали, їх пластичні, еластичні та декоративні властивості. Сьогодні текстильна промисловість випускає широкий асортимент нових текстильних матеріалів, що дозволяє створювати нові колекції одягу, які є функціональними, зручними, мають покращені ергономічні властивості. Проектування та виготовлення виробів з нових матеріалів вимагає знання властивостей цих матеріалів і особливостей їх моделювання, конструювання та обробки. Знаючи будову і властивості матеріалів, їх зміни під впливом факторів швейного виробництва можна досягти виготовлення високоякісних моделей сучасного одягу.

Ключові слова: текстильні матеріали, сучасний одяг, швейні вироби.

Investigation of innovative textile materials in modern education

Feshchenko Inna

**Scientific adviser: candidate of pedagogical sciences, associate professor, assistant professor of
the theory and methodology of technological preparation, labor protection and life safety**

Chistyakova L. A.

*The Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Kropyvnytsky,
Ukraine*

The article describes innovative textile materials, their plastic, elastic and decorative properties. Today the textile industry produces a wide range of new textile materials, which allows you to create new collections of clothing that are functional, comfortable, and have improved ergonomic properties. Designing and manufacturing of products from new materials requires knowledge of the properties of these materials and the features of their design, construction and processing. Knowing the structure and properties of materials, their changes under the influence of factors of sewing production can be achieved by manufacturing high-quality models of modern clothing.

Key words: textile materials, modern clothes, sewing products.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток технологій у всіх галузях виробництва характеризується появою нових матеріалів у виготовленні одягу, взуття, тканин тощо. З'являються матеріали, які розширюють можливості створення нових моделей, роблять одяг «розумним», функціональним, екологічним та ергономічним. Сьогодні в одяг вбудовуються гаджети (рукавичка-телефон Hi-Call від італійської компанії Hi-Fun), датчики, що вимірюють тиск та визначають стан здоров'я людини; створюється взуття з GPS-навігацією [6]. Вже існують світлодіодна куртка, сукня, що змінює колір в залежності від настрою власника, куртка з підігрівом тощо. Американський дизайнер Беназ Фарахі створила накидку, покриту голками, здатну реагувати на погляд людини. При пильному погляді на предмет гардеробу, голки приходять в рух.

У сучасній моді актуальним є питання поєднання в одязі традиційних та інноваційних матеріалів, форм та конструктивних рішень. На сьогодні швейна промисловість – це високо оснащені підприємства з новітніми технологічними процесами виготовлення масової продукції стабільного асортименту, що значно знижує витрати й собівартість продукції, робить її доступною для споживача, дає змогу розширювати частку ринку. Швейні підприємства намагаються виготовляти продукцію швидко і якісно, для чого постійно розширюють і змінюють свій асортимент, випускають нові колекції одягу, застосовують нові матеріали.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання швейного матеріалознавства широко розкриті у навчальних посібниках Е. Дрегуляс, Т. Куценко, З. Кучер, К. Лазур, О. Патлашенко, В. Рибальченко, Н. Супрун та ін. [3; 4; 7; 8,]. Автори подають ґрунтовну характеристику сучасних матеріалів для проектування одягу, класифікацію та властивості текстильних волокон, пряжі та ниток; розкривають основи технології виробництва текстильних матеріалів; описують склад, структуру та властивості тканин. У роботах цих авторів викладені питання стандартизації та якості тканини, описаний асортимент тканин різного

призначення та волокнистого складу; подається вибір оптимальних матеріалів для об'єкта проектування з урахуванням пластичних, еластичних та декоративних властивостей матеріалу.

Дослідження інноваційних технологій у сучасному одязі здійснено у роботах О. Єжової, І. Косяк, К. Пашкевич [2].

Мета статті. Огляд інноваційних текстильних матеріалів та особливостей їх моделювання й конструювання в сучасному одязі.

Виклад основного матеріалу. Дизайн в цілому відноситься до видів діяльності, які найбільше залежать від інновацій. Найбільш прогресивні ідеї завжди мали свій прояв саме в дизайні. Це особливо яскраво виявляється в дизайні костюма, об'єктом призначення якого є людина, а метою – формування іміджу з урахуванням особливостей особистості. Як зазначає І. Гардабхадзе, фешн-дизайн заснований на інноваціях. Інноваційних рішень костюма чекають споживачі. Від інновацій у дизайнерських рішеннях залежить свіжість сприйняття моделей, оригінальність композиційних рішень колекції, відбудування від конкурентів, реювенация дизайнерського бренда [1, с. 4].

Асортимент швейних виробів значно збагачується за рахунок широкого використання нових матеріалів, що випускаються текстильною промисловістю. Виготовлення виробів з нових матеріалів вимагає знання властивостей цих матеріалів і особливостей їх обробки.

Велику роль в розширенні асортименту швейних виробів зіграли синтетичні волокна, завдяки яким створено принципово нові тканини, що відрізняються від відомих груп тканин фізико-механічними показниками. Крім тканин з синтетичних волокон, великого поширення набули тканини з ацетатного і триацетатного шовку.

Широке застосування в швейної промисловості отримали дво- або тришарові дубльовані матеріали, з'єднані з поролоном, штучним хутром і т.п. Особливе місце займає новий матеріал пелакс, що представляє собою двошаровий матеріал із застосуванням спінених латексів. Для лицьового боку цих матеріалів використовують при цьому тканини з натуральних і хімічних

волокон: капрон, марокен, молескін та інш. Наявність латексного покриття збільшує жорсткість, пружність матеріалу і сприяє збереженню форми в готових швейних виробках.

Для виготовлення різних видів верхнього одягу використовують штучну шкіру – матеріал, що складається з основи, спіненого латексного шару і лицьової обробки. Для основи використовують трикотажні полотна, тканина, штучне хутро, неткані та інші матеріали.

В якості лицьового покриття застосовують спінений або монолітний шар, що складається з полівінілхлоридних, поліамідних або інших полімерів.

Позитивною властивістю штучної шкіри є міцність на стирання і розрив, а негативною – при проколі не спеціальною голкою штучна шкіра може розірватися.

Для виготовлення літніх плащів застосовують капронові нитки з плівковим покриттям (типу болонья), яке сприяє водонепроникності виробу. Це є позитивною властивістю тканини, а негативна властивість – недостатня паро- і повітропроникність.

Для виготовлення зимових виробів широко використовують штучне хутро на трикотажній і тканий основі, а в якості ворсу застосовують в основному хімічні волокна і частково вовняні. Штучне хутро може бути дубльованим з поролоном, який є утеплювачем і каркасним матеріалом, що сприяє створенню стійкої форми виробу.

Сьогодні великого розвитку досягло виробництво швейних виробів з еластичних матеріалів, виготовлених з високооб'ємної пряжі. Розрізняють декілька видів еластичних матеріалів: шовковий еластик, бавовняний, напіввовняний та капроновий.

Для виготовлення жіночих суконь і літніх пальто широко застосовують трикотажне полотно з поліефірного волокна. Таке полотно може мати різну товщину, еластичність і зовнішній структурний малюнок.

Проектування моделей одягу з нових матеріалів має свої особливості моделювання та конструювання.

Особливі властивості нових матеріалів виключають можливість удосконалення форми виробу шляхом волого-теплової обробки, що висуває певні вимоги до моделювання та конструювання виробів з них.

При моделюванні виробів з нових матеріалів необхідно суворо погоджувати вид матеріалу з асортиментом виробів. Особлива увага приділяється вибору силуетних форм. Не рекомендується виготовляти вироби прилеглого силуету з деталями ускладненої форми. Для посилення повітрообміну в виробах проектують блочки, відлітні кокетки. З метою запобігання від проникнення вологи через шви рекомендують погони.

Форма виробів з нових матеріалів досягається конструктивним шляхом: за рахунок виточок, рельєфних швів, відрізнних кокеток, бочків та інш. Об'ємна форма полички досягається за рахунок верхньої та плечової виточок.

Напівприлегла форма в області талії створюється завдяки плавному оформленню вертикальних конструктивних ліній; бічних і рельєфних швів, середнього шва спинки і виточок по лінії талії. Горизонтальні конструктивні лінії дають можливість поміщати в них виточки, призначені для створення форми.

В рукавах передні і ліктьові шви наближають до ліній переднього і ліктьового перекатів. У верхній частині рукава проектують виточки в окат або середній шов, в якому вона розміщується.

В комірах для створення форми проектують відрізнні стійки.

Для зручності волого-теплової обробки в конструкції брюк передбачають подовження середнього зрізу штанів за рахунок відведення середнього і бокового зрізів задньої половинки брюк вліво і збільшення ширини передніх половинок брюк за рахунок зменшення ширини задніх половинок на ту ж величину.

У брюках з еластичних тканин довжина повинна бути зменшена на 1,5 - 2,0 см, так як основою в цих тканинах є еластичні нитки, що дають розтягнення по довжині.

У виробках з дубльованих матеріалів, штучного хутра і шкіри, ацетатного і триацетатного шовку слід уникати великої кількості швів, для цього конструкцію виробів проектують без бічних швів, з суцільнокроєними підбортами, одношовними рукавами.

При оформленні комірив, кишень, манжет, кокеток і інших дрібних деталей необхідно уникати гострих кутів і прагнути до овальним лініях, які спрощують обробку деталей.

Висновки та перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження. Широкий асортимент текстильних матеріалів передбачає розробку нових, більш зручних, конструктивно досконалих моделей одягу. Актуальним залишається питання поєднання традиційних та інноваційних матеріалів, базових конструктивних рішень та форм одягу. Асортимент швейних виробів має оновлюватися в результаті розширення асортименту і покращення якості сировинної бази швейної промисловості. Для виробництва високоякісних виробів необхідно добре знати будову і властивості матеріалів, їх зміни під впливом факторів швейного виробництва.

Список використаної літератури

1. Гардабхадзе І. А. Особливості інноваційної діяльності у сегменті сучасного одягу індустрії моди / І. А. Гардабхадзе // Дизайн. Теорія та практика. – К. : НАУ, 2014. – № 3. – С. 3–7
2. Єжова О. В. Прогнозування змісту навчання швейного матеріалознавства в технологічній та професійній освіті / О. В. Єжова // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. праць. – Київ : вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 46. С. 73-78.
3. Кучер З. С. Матеріалознавство швейного виробництва. Навчально-методичний посібник / З. С. Кучер, С. Л. Кучер. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2009 – 320с.
4. Лазур К. Р. Швейне матеріалознавство [Текст] : підручник / К. Р. Лазур. - 2-ге вид. - Львів : Світ, 2004. - 240 с.
5. Супрун Н. П. Матеріалознавство швейних виробів. Матеріали для одягу: підручник для студ. вищих навч. закладів / Н. П. Супрун. - К. : КНУТД, 2009. – 188с.
6. Нові технології для одягу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cikavosti.com/novi-tehnologiyi-dlya-odyagu/>

7. Патлашенко О. А. Матеріалознавство швейного виробництва: навч. посіб. / О. А. Патлашенко – Київ : Арістей, 2003. – 288 с.
8. Дрегуляс Е. П. Текстильне матеріалознавство: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів / Е. П. Дрегуляс, В. В. Рибальченко, Н. П. Супрун. – К : КНУТД, 2011. – 430 с.